

LEXIKÁLNÍ KOMBINACE VE VÍCEJAZYČNÉM KONTEXTU: ZPRÁVA O MEZINÁRODNÍ KONFERENCI V RAKOUSKÉM INNSBRUCKU

Ve dnech 11.–13. února 2016 se na půdě innsbrucké Leopold-Franzens-Universität konala mezinárodní konference *LeKo — Lexemkombinationen und typisierte Rede im mehrsprachigen Kontext* (Kombinace lexémů a typizovaná řeč ve vícejazyčném kontextu). Třídenní akci, která probíhala v krásných reprezentačních prostorách innsbrucké teologické fakulty, uspořádal Ústav románských studií (*Institut für Romanistik, Philologisch-kulturwissenschaftliche Fakultät der Universität Innsbruck*) ve spolupráci s dalšími partnerskými institucemi (*Institut für Fachkommunikation und Mehrsprachigkeit der Europäischen Akademie Bozen [EURAC], Institut für Fachdidaktik/Bereich Didaktik der Sprachen [School of Education] der Universität Innsbruck*).

Konference se konala u příležitosti završení stejnojmenného (*LeKo*) výzkumného projektu, financovaného autonomní provincií Bolzano, na němž od roku 2013 spolupracovala innsbrucká univerzita s Evropskou akademií Bolzano (EURAC). Tento projekt i závěrečná konference byly věnovány problematice ustálených lexikálních kombinací, jako jsou frazémy, rutinní formule či lexikální kolokace, které působí značné obtíže zejména při studiu cizího jazyka a v nichž nerodilí mluvčí často chybují. Rakouští členové týmu zkoumali tyto kombinace především z hlediska obecnělingvistického, sémantického a didaktického, zatímco italská strana (EURAC) byla pověřena sběrem a analýzou rozsáhlých dat.

Projekt *LeKo* vycházel z konkrétní vícejazyčné situace Jižního Tyrolska, kde se mluví třemi oficiálními jazyky, italsky, německy a ladinsky, nicméně závěrečná konference měla mnohem širší záběr: zazněly zde příspěvky nejen v italštině a němčině, ale také v angličtině a španělštině, a počet jazyků, jichž se jednotlivé příspěvky týkaly, byl ještě vyšší — objevila se mezi nimi i holandština, katalánština, ruština, polština, řečtina či kazaština. Celkem na konferenci vystoupilo 55 přednášejících z 15 různých zemí.

Rozsah témat byl velmi široký a většina přednášek byla zaměřena kontrastivně. Z dlouhé řady příspěvků, které byly předneseny ve dvou paralelních sekcích, připomeňme alespoň některé: **Peter Ďurčo** (Trnava/Bratislava) se zabýval předložkovými spojeními (prep + S) s adverbialní funkcí v němčině a slovenštině, **Pius ten Hacken** (Innsbruck) nominálními kompozity v němčině a italštině, **Francesco Urzi** (Evropský parlament, Lucemburk) složenými adjektivy relační povahy (*forme aggettivate composte*) v němčině a italštině. Italštině a němčině byl věnován i příspěvek českých zástupců na konferenci, jež společně s autorkou této zprávy přednesla **Marie Vachková** z Ústavu germánských studií FFUK a který byl věnován problematice monokolokability v těchto dvou jazycích. Značná část příspěvků byla zaměřena didakticky či lexikograficky (představení nových kolokačních slovníků a databází).

V každém jednacím dni zazněla rovněž jedna plenární přednáška. **Sabine E. Koesters Gensini** (Řím) se zamýšlela nad přeložitelností kolokací a frazémů. Obtíže, které nerodilému mluvčímu mnohdy působí už jejich identifikace a posléze samozřejmě vlastní převod, demonstrovala na příkladu dvou románů Itala Calvina a jejich německých překladech, a apelovala na důslednější zohledňování těchto problémů ve frazeodidaktice a lexikografické praxi. **Carla Marelo** (Turín) představila výsledky

výzkumu, jenž na základě korpusů VALICO a VINCA upozornil na rozdíly v aktivním užívání kolokací substantivum-verbum a verbum-substantivum mezi německo-jazyčnými studenty italštiny a italskými rodilými mluvčími, a upozornila na to, že v jednotlivých zemích usilujících o naplňování *Společného evropského referenčního rámce* není problematice lexikálních kombinací přikládána stejná váha. Poslední plenární přednášku proslavil **Giovanni Rovere** (Heidelberg), který se zabýval vztahem syntagmatiky a valence na příkladu některých italských tranzitivních sloves (*Handlungsverben*).

Na konferenci byly také ve dvou přednáškách představeny cíle, metody a výsledky již zmíněného projektu LeKo (**Andrea Abel — Christine Konecny**: *Formelhafte Sequenzen im LeKo-Lernerkorpus: Vom theoretischen Ansatz zur Ergebnisauswertung*; **Lorenzo Zanasi — Erica Autelli**: *Dal corpus LeKo ai materiali d'insegnamento: per una fraseodidattica corpus-based*).

Vybrané příspěvky budou otištěny ve formě odborných studií v dvousvazkovém sborníku *Lexemkombinationen und typisierte Rede im mehrsprachigen Kontext* (Tübingen: Stauffenburg [Stauffenburg Linguistik]).

Innsbrucká konference byla zajímavá především svým kontrastivním a didaktickým zaměřením a otevřela celou řadu podnětných otázek. Navíc probíhala ve velmi příjemné a srdečné atmosféře, k níž kromě organizátorů přispěli také studenti Ústavu románských studií, kteří se na přípravě konference podíleli v rámci projektového semináře *Praxisorientierte Lehrveranstaltung zu romanischen Kulturräumen: Planung, Organisation und Durchführung einer internationalen Tagung* a oživilí celou akci milým a originálním kulturním programem.

Zora Obstová | Ústav románských studií, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy |
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1
zora.obstova@ff.cuni.cz